

SVYTURIYS

REDACCION y
ADMINISTRACION
c. Olavarria
— 882 —
Buenos Aires
Abierta de 8 a 12
y 18 a 20 horas

LEIDZIA ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Semanario Lituanos "EL FARO"
Fundado el 2 de Agosto de 1930.
EDITA CONF. CATOLICA LITUANA

LIETUVISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
Isteigtas 1930 met. rugpiūčio 2 d.
REDAGUOJA REDAKCINE KOMISIJA

Correo
Argentino

Concesión 1075

FRANQUEO PAGADO
TARIFA REDUCIDA

METAI VIII BUENOS AIRES Ketvirtadienis, Kovo = Marzo 3 d., 1938 Nr. 364

Kaina metams: \$ 4.00. Pasmėžiui: \$ 2.00
Trims mėn. \$ 1.—; — Ats. Nr. 10 a.

Budapeštas ruošiasi Tarpt. Eucharist. Kongresui

Nepaprastai aktyviai, Vengrijos Katalikų Veikimo Centras ruošia 34-tą Tarptautinį Eucharistinį Kongresą, kuris vyks nuo 22 iki 29 dienos gegužės mėnesio.

Ligi šiol kongrese pasižadėjo dalyvauti 10 kardinolų ir 180 arki-

vyskupų ir vyskupų. Iš užsienio jau priskaitoma 100.000 maldininkų pasižadėjusių dalyvauti o iš pačios Vengrijos suvažiuosią virš pusės milijonų asmenų pagarbinti Kristų Karalių Eucharistijoje.

Iš Sovietų Rusijos "Rojaus"

PER 9 MĖNESIUS NUTEISTA
MIRTI 6.238 ASMENYS

Sovietų generalinio prokuratoriaus pateiktomis žiniomis, per paskutinius devynius mėnesius su puse, buvo nuspręstos 6.238 mirties bausmės.

Visi pasmerktieji buvo kaltinami sabotazu, šnipinėjimu ir kitais įvairiais politiniais nusikaltimais. Nors nėra paskelbtų oficialių žinių, tačiau nėra abejonės, kad Karo Teismu nuteisti mirti siekia kelis tūkstančius.

Idomu, kad 72 nuosimčiai pasmerktųjų yra buvę komunistų partijos nariais, kurių tarpe G. P. U. padarė gerą įtaką.

SOVIETŲ LAIKRAŠTIS APIE
„ISIRINKTUOSIUS“

Jau daug sykių įrodyta faktą patvirtinis sovietų laikraštis „Uchitielskaya Gazeta“.

Kalbame apie „lygybės šalyje“ esančius išrinktuosius, privilegijuotus; apie tuos ant kurių dar nekrito raudonojo caro įtarimų šė-

raštyje mokytojas Guerzenschtein 18 metų mokytojavęs, liko palikuotas be jokios priežasties. Tiesa, priežastis buvo: ta vieta patiko apskrities mokyklų inspektoriaus žmonai. Visi mokytojo žygiai atgauti užgrobtą vietą buvo veltui. Tada kreipėsi į patį inspektorių, kuris, kaip ir bet kokio „buržuazų“ šalyje atsakė, kad nieko nesą galima padaryti, nes dekretas jau pasirašytas. „Uchitielskaya Gazeta“ baigia rašydamas: „Paprastųjų žmonių kankinimas Sovietų respublikoje turi baigtis“.

Kaip matome, šis reikšmingas pačių sovietų spaudos tilpės sakiny, aiškiai sako, jog rusų liaudies vargai nepasibaigė kartu su 1917 metais.

Šią žinią padavė vietos katalikiškas dienraštis „El Pueblo“, kuris taip rašo ant galo: „Gaila, kad Amerikos komunistai neskaito rusiškų laikraščių!“

O mes, turime pasakyti: Gaila, kad lietuviai komunistai neskaito rusiškų laikraščių!

GUBERNISTAI IR REVOLUCIONIERIAI STIPRINASI TERUEL FRONTE

Gautomis žiniomis iš prancūzų ispanų parubežio Ispanijos kariaujančios jėgos stiprinasi Teruel Fronte, pasinaudodamos dabar ten esančiu ramumu.

Nacionalistų lėktuvų eskadrilės patruliuoja virš kelių į Valencia ir Cuenca o pėstininkai skuba baigti įsitvirtinimo darbus Teruel.

Republikonai taip pat tvirtinasi pirmose fronto linijose, kad galėtų tinkamai pasipriešinti neišvengiamam nacionalistų žygiui į rytpiečius.

DALINA MAISTA

Pranešama iš Teruel, kad socialės pagalbos tarnautojai išdalino 45.000 kilogramų maisto Pancrudo ir Alfambra gyventojų tarpe. Kaip jau žinoma, šiuos miestelius neseniai užėmė gen. Franco tautinė kariuomenė.

Lietuvos šnipai

Unitad agentūros pranešimu iš Lietuvos, kurį talpino „La Prensa“ karo Teismas Kaune nuteisė mirties bausme vieną lenkų šnipą. Dar keturi nuteisti nuo 2 ligi 15 metų sunkių darbų kalėjimu, o kiti — nepraneše kiek — nuteisti nuo 2 ligi 12 metų paprasto kalėjimo.

Mirė D' Annunzio

Iš Romos pranešama, kad pasimire žymiausias šių dienų pasauly rašytojas, poetas Gabriel D' Annunzio, 74 metų amžiaus. Jis garsus netik kaip poetas rašytojas, bet ir didis fašizmo remėjas, Fiumes užkariautojas, be to buvo Italijos karališkos akademijos pirmi-

Darbininkai Prancūzijoje nerymauja

Telegramų pranešimu, Paryžiaus policija sutrudė 20-čiai kasyklų darbininkų užimti Lens kasyklų elektros stotį. Daromi įvairūs žygiai kad išvengti galimo streiko.

Loire kasyklų darbininkai nusiuntė savo atstovus Viešųjų Darbų ministeriui patardami, kad valdžia įsikištų į minėtų kasyklų per-

sonalo ir savininkų ginčo išrišimą.

Plieno išdirbimo darbininkų atstovai yra pakviesti susirinkti Lilloj, kad pareikštų ar sutinka su valdžios pasiūlymu, kad kasyklų inžinierius Schneider būtų darbininkų ir savininkų ginčo derintojas.

Tuomi manoma išvengti galimas streikas.

Nepaprastai įtempta padėtis Europoje

Paskutinėmis žiniomis, Austrijoje neramu, del nacistų įsileidimo į ministerių kabinetą. Tačiau ministeris pirmininkas parlamentui pareiškė, kad Austrijos nepriklausomybė bus kaip ligi šiolai pirma vietoje laikoma. Tuo norėta pasakyti, kad nebus atsižvelgta į

Vokietijos pretenzijas prijungti prie savęs Austriją.

Kariuomenė ir policija beveik karo stovyje pasiruošusi ir aktyviai patruliuoja miestus, kad išvengtų ar tai nacių, ar tai Tautos Fronto pasekėjų.

Išvengta pučo Austrijoje

Siomis dienomis Austrija pergyveno vėl didelį maištą Austrijos naciai ruošėsi užimti Vieną ir pašalinti Susningą, kas reikštų susijungti su Vokietija. Bet šis pučas laiku buvo pastebėtas ir neprileido prie ruošiamo žygio.

Italija tariasi su Negusu

Iš Londono pranešama, kad Italijos ambasadorius Anglijoje vedė derybas su buvusiu Etiopijos karaliumi Haile Selassie, kad šis sutiktų būti savo šalies valdovu tik po vice karaliaus kunigaikščio Aostos kontrole.

BALKANAI PRIPAŽISTA ABISNIJA ITALIJAI.

Penkios Balkanų valstybės pripažino Italijai Abisiniją, manoma, kad ir Anglija greitai laiku tą patį paseks.

Smulkios žinios

— Italijoje, pasimirė prof. Bardellini, palikdamas visą savo turą — pusę milijono lyrų — vaikų darželę įsteigimui jo gimtinėje.

— Italijoje, Potenza vietovėje, įvykus požeminiam užgriuvimams, sugriuvo keletas namų. Aukų nebuvo.

ZINIŲ PANEIGIMAI APIE SUEZ KANALĄ

Italijos ministeris Egipte applanke ministerį pirmininką. Po šio vizito buvo oficialiai paskelbta, kad pasklidusios žinios apie Italų pretenzijas prie Suez kanalo, neturi jokio pagrindo.

Manoma, kad Italija norinti kartu su Anglija paimti minėto kanalo apsaugą.

Kitomis žiniomis sakoma, kad Italija neturinti jokio intereso dalyvauti kariškoje kanalo apsaugoje, bet norinti būti užtikrinta Suez neutralumu.

ŠI ISPANIJOS PILIETINIO KARO

NACIONALISTAI TVARKO
TERUELĮ

Pranešama iš Teruel, kad jau atstatytas judėjimas plentu ir gelžkeleiu iš minėto miesto į Zaragozą.

Tukstančiai darbininkų ir belaisvių taisy ir valo sugadintus kelius, plentus ir patį miestą. Nacionalistų kariuomenė tvirtinasi mieste ir naujai atgautose pozicijose nuo Teruel į pietus.

Lietuvos naujai perorganizuota Prekybos, Framonės ir Amalų Rūmų tarybos iškilmingas posėdis Žemės Ukio Rūmuose gruodžio m. Viduryje ministras pirmininkas J. Tūbelis ir kiti ministrai apitirdami tikslus ir Rūmų uždavinius, prie stalo viduryje sėdi Rūmų pirmininkas Kurkauskas bei kiti iškilmingoje posėdžio dalyviai. Dešinėje jo baigiami statyti Prekybos, Framonės ir Amalų Rūmai.

Bendro Lietuvos Nepriklausomybės 20 metų Minėjimo Atgarsiai

Lietuvos Pasiuntinybės Pietų Amerikoje rūpestiu, per p. Br. Blaveščiūną buvo sukviešti „visi“ B. As. lietuviškų organizacijų ir spaudos atstovai, kurie sudarė Nepriklausomybės Jubiliejų švęstį komitetą.

ALKF taip pat buvo kviešta, ir kaip pridera lietuvių organizacijų branduoliui, sutiko dalyvauti minėjime komitete. Iš tiesų gi, tai kiekvienos lietuviškos organizacijos šventa pareiga prisidėti prie taip gražaus tikslo: mūsų didžios, gražios ir mylimos Lietuvos Nepriklausomybės 20 sukaktuvės iškilmingai minėti.

ALKF pirminkas, eidamas drauge su visokių pažūrų susibūrimų atstovais, turėjo nepamiršti paskutinio susirinkimo nutarimų, kuriame buvo pasmerktas besąlygiškas bendradarbiavimas su tokiomis grupėmis, kurių veikimas yra žalingas ne tik praktikuojančiam katalikui, bet ir lietuviui — katalikui iš prigimties.

Todėl ALKF ir SVYTUR atstovavęs p. Ig. Padvalskis, pareiškė kategoriškai, jog raudonai uniformuoti, Nepriklausomybės paminėjime kartu su ALKF negalės dalyvauti.

Pažūrėkime dabar, kokioj balsų proporcijoje susidarė šis ko-ALKF-ų, tai yra visos tos federacijos sudarančias organizacijas ir ALKF-ų, tai yra visos tos eferacijos sudarančias organizacijas ir SVYTUR atstovavo vienas asmuo. Gi „Lietuvių Centras“, dr-ją „Lietuvą“, dalį „Karių“, dalį „Tautininkų“, „Talką“, „Žydų dr-ją“, „Ekonominę“ dr-ją, „Momentą“, „A. L. Balsą“, „Išvien“ ir A. L. Balso chorą atstovavo nuo kiekvienos po tiek pat asmenų.

Tokiu būdu, komitete labiausiai vyravo, t. y. daugiausiai balsų turėjo kraštutinis elementas; antroji vietą stovėjo tautiškas ir tik viena balsų turėjo B. As. lietuvių katalikai.

ALKF visuomet save žemindama, sutiko dalyvauti, nes ištisų turėjo kraštutinis elementas; antroji vietą stovėjo tautiškas sverti. Taip pat nusiėjo sutikdama su komiteto iniciatoriais kurie „vienybės vardan“ nekvietė nei VVS B. As. skyrių, nei „Karių“ nei „Tautininkų“, nei paskutiniųjų spaudos organo. Pagaliau sutiko priimti ir komitetą, ar tai lig šol negrąžtų, ar tai „atostogaujančių“ draugijų bei chorų atstovus.

Komiteto posėdžių metu, mūsų atstovo pasakojimu, matėsi aiški daugumos dalyvių neapykantą vieni kitiems. Matėsi neruošimumas, dirbtinumas, ir daug sykų, tiesiog buvo koliojamasi, visų komiteto dalyvių aktyvumoje.

Pažymėjime keletą svarstytų punktų, kurie sukėlė niekuo nepamatytų diskusijų. Štai, buvo musitarė minėjimą pradėti iškilmingomis pamaldomis bažnyčioje. Buvo pasiūlyta kvesti vyksupą ir net kardynalo atgiedoti „Te Deum“. Tuomi taip pat kilo bažnytinų išlaidų padengimo klausimas, nes juk visai natūralu, kad padengyti išlaidas tie, kurių vardu ruošiamos iškilmės.

Kuomet bažnytinį minėjimą ruošdavo Bendruomenė, vėliau — ALKF, visos išlaidos būdavo padengtos iš mūsų pusės. Po ilgų ginčų, nebuvo nutarta padengti minėtus, bažnytinų išlaidų, išlaidas, kurias padengė Lietuvos Ministeris, norėdamas išvengti nesutikimų ir suirūčių.

Vėliau buvo pakviestas programą papildyti Liaudies Teatro choras. Tačiau mūsų atstovas griežtai ir kategoriškai pareiškė, kad minėto choro dalyviai nebūtų raudonai pasipuošę. Pomui Padvalskis pritarė ir daugiau komiteto dalyvių. Ir čia vėl kilo ginčų, nes choro atstovai pareiškė, kad jie gali scenoje pasirodyti tik savo uniformoj. Pagaliau vyrai sutiko kaklaraikščius nusiminti, bet raudonas gėles — pasilikti. Vizgi buvo užtektinai sveiko proto komiteto dalyviuose, kurie tokioj formoj nesutiko įsileisti. Gi Liaudies Teatro choras, kaipgi scenoj pasirodys, raudonai nepasirėdęs?

Tenka pažymėti, kad nebuvo įsileistas Liaudies Teatro choras ne dėl to, kad komiteto dalyviai būtų buvę vieningai priešingi komunistui, bet iš baimės. Iš baimės, nes pereiname Gėdulo Dienos bendrame minėjime, kaip visi atsimeina, buvo scenon išėjęs tas pats choras raudonais ženklais apsikarstęs. Ir tai ne viskas: pasibaigus minėjimui, rengėjai ir prelegentas buvo slapstosios policijos tardomi. „Kas tai per šventė ir kokia paskaita laikyta, kad jus žmonės raudonai apsitaikė?“ Ir ką gi pamatė bendram paminėjime? Žmonių, žmonių ir žmonių... Ir ką daugiau? Neišaukietų žmonių. Ir dar ko? Pagedusių žmonių.

Taip, šventimon šaly patekusių, nesusiformavusio charakterio lietuvių, kurie čia tuoj mokėjo „apsisviest“ buvo pilni salės kampai. Ir šie, lyg iš tiesaus kelio iškydę lietuviai, švilpė. Taip mielas skaitytojau, švilpė tavo atstovai, kuris tame bendrame minėjime sveikino mūsų tėvynę Lietuvą, dvidešimtam Nepriklausomybės jubiliejui! Ir tie patys iškydėdai plojo triukšmingai tam atstovui, kurio kalbą komitetas nebuvo patikrinęs jeigu išskirsim pirminką p. Blaveščiūną. Agitacinė kalba tai buvo, vietomis tiesiog priešlietuviška, o ne sveikinimo žodis.

Visa tai mes visi matėme ir girdėjome, tad nereikia kartoti jog tai grynas faktas.

Ir ką gi pamatė bendram paminėjime? Žmonių, žmonių ir žmonių... Ir ką daugiau? Neišaukietų žmonių. Ir dar ko? Pagedusių žmonių.

Belieka tik paklausti: kas daryti ir kaip skaitytis su tokiais žmonėmis, kurie savo kraštutinės pažiūros agitaciją vado net bendrame, Lietuvos Nepriklausomybės jubiliejaus minėjime?

ETATE

V.

NUSISOVĖ POLICININKAS

Pagėgių apskrityje Lakūnėliu rajone savo bute rado nusišovusį policininką Onaitį. Įvykis tiramas. Spėjama, kad policininkas Onaitis buš nusišovęs per neatsargumą, nes rastos žymės rodo, kad jis buvęs pasirengęs eiti tarnybon.

SVETIMSALIS

DABOKLĖJE NUSINUODIJŲ Prekybininkas, Austrijos pilietis Frejus Klaipėdos kr. policijai prašant Kaune buvo sulaikytas ir uždarytas daboklėn. Daboklėje jis nusinuodijo.

Kauno apyg. teismo prokuroras pavedė tardytojui Balčiūnui dėl Frejaus nusinuodijimo padaryti tardymą.

ŽUDE 4 ŽMONES

Iš Klaipėdos praneša, kad mirties bausmė nubaustas žudikas J. Novickis, kuris buvo teisiamas už Dauginaitės nužudymą ir išniekinimą. Pagėgiuose, teisme prisipažino nužudęs dar 4 žmones.

ATIDARYTA NERINGOS GATVĖ

Paskutiniu metu. Seredžiuje apsigyvenus kariuomenei, miestas pradėjo augti, puoštis, plėstis. Augant miesteliui, atidaromos ir naujos gatvės. Paskiausiai atidaryta gatvė pavadinta Neringos vardu.

ELEKTROS STULPAS UŽMUŠE DARBININKĄ

Kaune, Napoleono g-vėje buvo

LIETUVOJE

kasamos duobės, į kurias darbininkai leido elektros stulpus. Be statant stulpų atramas, viena jų paslydo ir darbininkui Dabušiui

ISLEISTA IŠ KALĖJIMO ZITIEČIŲ ŠEIMININKĖ

Teko sužinoti, kad 1937 metų lapkričio mėn. 20 dieną suimta Vilniaus liet. zitiečių namų šeimininkė Uršulė Steponaiviūtė sausio mėnesio 19 dieną iš Stepono kalėjimo išleista ir įpareigota retkarčiais meldotis policijos komisariate.

PRIGIRDE APIE 100 VISTŲ

Atšilus orui susiekiamas per ledą Nemunui ties Prienais buvo pavojingas, todėl jis buvo sulaikytas. Nežiūrint to, atsirasdavo žmonių, kurie tokio draudimo nepaisydami, visdėlto važiuodavo krautais vežimais.

Pereitą savaitę vienas pirklys važiuojo per Nemuną su pilnomis rogėmis narvuose susodintų vištų. Tokio svorio ledas neišlaikė ir rogės su arkliais ir vištomis įlūžo.

Arklius ir roges iš vandens ištraukti pavyko, bet apie šimtas nelaimingų vištų prigirė.

LIAUDIES POETO 35 M. JUBILIEJUS

Žadžiūnų — Kaliniškių km., Šiaulių apskr., gyvena žinomas liaudies poetas — knygnešys Jovaras — Jonas Krikščionas, parašęs daugelį eilėraščių — dainų, ku

SUDEGĖ DU FABRIKAI

Sausio 19 d. Šiauliuose sudegė linų fabrikas „Lietlin“. Gaisras taip greitai išsiplėtė, kad ugniagesiai nespėjo išgelbėti nei linų nei mašinų. Sudegė daugybė ryt diegai paruoštų išvežti linų. Nuostolių padaryta per pusę milijono litų.

Ant ryt užsidegė Mažeikių linų fabrikas „Zempaklin“. Nuostoliai taip pat siekia arti pusei milijono. Per gaisrą, sproguos mūriui, sužeista trys darbininkai. Šis fabrikas esąs užsidegęs iš elektros laidų.

Abu fabrikai buvo naujai pastatyti ir abiejų savininkai yra žydai.

DAR DIDELI GAISRAI. SUDEGĖ 3 VAIKAI

Naktį iš sausio 22 - 23 d. Utenoj visiškai sudegė elektros stotis. Miestas išsyk pajuto pavojaus sireną ir nebėtoko šviesos. Ugnis kilo pačiame mašinų skyriuje ir išsiplėtė nelauktai, nes išsigandę darbininkai nė nebandė gesinti. Liko tik vienas senas motoras, kuris aptarnaus būtiniausias įstaigas: ligoninę, arešto namus, geležinkelio stotį ir gimnaziją. Savininko tvirtinimu nuostolių padaryta iki 100.000 litų.

Kitas nelaimingas gaisras įvyko Alsėdžiuose (Telšių a.) Justo Užnio bute. Tėvams išėjus į miestą, kambary liko bėmėgą trys vaikai: 2 metų, 1 metų, 9 mėnesių. Išėdami tėvai duris užrakino. Tuo tarpu kambaryje ir kilo gaisras nuo per daug iškirentos krosnies. Pirmiausiai nuo pečiaus užsidegė lova, kurioje visi vaikai miegojo. Vaikai lovoje visiškai sudegė.

VILKAI DRASKO ŠUNIS

Nors Suvalkų krašte, ypačiai Kazlų - Rūdos ir Jūrės apylinkėse smarkiai dirba medžiotojai ir šauda vilkus, bet jų šią žiemą ten yra gana daug. Beveik kas savaitę plėšrieji pamiškių ūkininkams pridarė įvairių nuostolių. Veiverių apylinkėse vilkai baigia draskyti šunis. Esą neseniai plėšrieji žvėrys

buvo užpuolę Girininkų kaimo ūkininko Sinkevičiaus ir kitų šunis. Vilkai tame kaime sudraskė net kelis keturkojus. Pasak to ūkininko, taip pat vilkai šiuo laiku smarkiai siaučia ir Sališkių kaime, kur ūkininkams daroma nemaža nuostolių. Prieš kelias dienas Veiverių ir Zapyškio apylinkių miškuose buvo nukauta du seni vilkai. Zapyškio apylinkėse, ypačiai arčiau didesnių miškų vilkai taip pat sudraskė daugelio ūkininkų šunų. Dabar, esant giliam sniegui, Kazlų - Rūdos, Veiverių ir Zapyškio apylinkių miškuose dažnai ruošiamos medžioklės, per kurias kas kart nušaukama po vieną kitą vilką.

ATSISVEIKINO PAMUŠIO PARAPIJOS KŪREJAS

Pamušio parapijiečiai atsisveikino su savo parapijos kūrėju ir brangiu dvasios vadu kleb. kun. J. Daniu. Jis 1933 m. vasarą J. E. Panevėžio vyskupo buvo paskirtas organizuoti naują Pamušio parapiją ir šiam sunkiam darbui dėjo visas pastangas. Ir dabar po ketverių sunkių darbo metų Pamušis turi naują gražią bažnytelę, dailius bažnytinis trobesius su nuosavu žemės sklypu ir kt. Parapijiečiai uoliai rėmė visus klebono sumanymus. Iš 2.200 parapijos žmonių neliko nė vieno, kuris neprisidėjo prie parapijos kūrimo bei statybų. Klebonas įdėjo į parapijos darbus savo pajamas ir per 20.000 lt. surinktų iš parapijiečių ir geradarių net iš Amerikos. Parapijoj įsisteigė kat. organizacijų, gausiai skaitomi laikraščiai. Bažnytkaimis plečiasi, steigiasi krautuvės ir ūkininkų kultūrinės įmonės. Pamušis virto kultūros centru. Parapijos geradaris kun. Danys šiomis dienomis nu-

širdžiai atsisveikino su pamušiečiais ir išvyko į Linkuvą klebono pareigoms ir naujiems darbams.

ISLYDEJO GERASIRDJ

KLEBONĄ

Veisėjai. — Š. m. sausio 19 d. išvyko iš Veisėjų į Liubavą didžiai visų parapijiečių mylimas kleb. kun. Juozas Katilius. Išleisti buvo susirinkę apie 400 — 500 žmonių. Jis išganytojavo Veisėjų parapijoje apie 17 metų. Per tą laiką teko nudirbti daug nemažų darbų. Daug parapijiečių jis sušelpė krizio laikais pinigais ir kitais daiktais. Neturtingiesiems laidotuves atlikdavo dykai. Palengvindavo užsakyti laikraščius, o kai kuriems nepataikė į krutinę. Smūgis buvo toks stiprus, kad darbininkas Dabušis vietoje kritęs negyvas. Dabar tuo reikalu vedama kovota ir aiškinama, dėl ko įvyko nelaimė.

ŠNIPAI NEW - YORKE

Oficialiai pranešama, kad federalinės policijos agentai „G men“ suėmė tris asmenis, kurie rinko įvairias žinias apie Suvienytų Valstybių kariuomenę, krantų baterijas, įvairias tvirtoves ir apamai, apie krašto apsaugą.

Federalinės policijos tardytojas Hoover pareiškė, kad suimtųjų tarpe yra viena moteris, vienas kareivis ir kitas iš kariuomenės pabėgęs. Taip pat tvirtina kad greitai bus suimti kiti organizacijos nariai ir kad turis savo žinioje minėtą šnipų slaptą kodigą žinių perdavimui.

Pastebėtina, kad viešai nepaskelbta kokios šalies nauda šnipinėjimo sugautieji.

— Anglijoje, ištėkėjo mirusio valstybės vyro dukterį ir sekretorę, Ishbel Macdonald, už tapytojo Ridgley.

ATEINANČIAS VELIKŲ ŠVENTES

po šaltos žiemos
Jūsų giminės praleis jas linkimai tik tada, jei
Tamsta jiems pageibsi su

PINIGINE PERLAIDA

Mūsų specialiu patarnavimu

„Oro paštu“ - Be atskiro mokesčio

geriausiu dienos kursu teikiame

GREITUMĄ SAUGUMĄ IR EKONOMIŠKUMĄ

Kadangi neimame iš Tamstos jokių ekstra išlaidų
Visuomet yra Jūsų dispozicijoje nuolatinis
jūsų draugas

LIETUVIŲ SKYRIUS

Banco Holandès Unido

Buenos Aires Skyrius

Centralinė Istaiga:
Bme. Mitre 234

Agencija
Corrientes 1900

PINIGŲ PERSIUNTIMAS — TAUPOMOJI KASA

LAIVAKORTES — Laiškų Saugojimas ir Persiuntimas

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

BAŽNYTINĖS ŽINIOS

ŠV. KAZIMIERO ŠVENTĖ

Šį sekmadienį, 11 val. ryto bus pamaldos lietuviams, šv. Felicitas bažnyčioje. Šia proga bus paminėta Lietuvos globėjo, šv. Kazimiero šventė, kuri išpuola penktadienį, kovo 4 dieną.

Prašome visus skaitlingai dalyvauti.

NEPRIKLAUSOMYBĖS IŠKILMĖS ROSARIJOJ

Pereitą savaitę išvyko į Rosario kolonijos kapelionas kun. J. Janilionis, kad atlaikyti pamaldas ir suorganizuoti Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimą.

Šios savaitės pabaigoje turi grįžti, ir jau sekmadienį, šv. Felicitas bažnyčioje bus lietuviškos pamaldos, 11 val.

Kaip jau skelbėmė, naujoji lietuvių bažnyčia randasi Pinzon ir Isabel la Catolica gatvių kampe. Reikia išlipti Av. Montes de Oca Nr. 700.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PAMINĖJIMO PAMALDOS MONTEVIDEO.

Kovo 13 d. 11 val. bus atliktos Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimo pamaldos Montevideo priemiesčio Cerro bažnyčioje, pradžiai 11 val.

Vėlykinės išpažinčių klausymas eis iš vakaro nuo 5 val. ir tą pačią dieną nuo 8 val. ryto.

SUGRYŽO KOLONIJOS KAPELIONAS

Kolonijos Kapelionas kun. J. Janilionis sugrįžo iš keionės aplankęs Rosariją, Kordobos ir Santa Felicitos.

Plačiau iš apsilankymo parašysim sekančiame numeryje.

MALDININKŲ KOLONIJOS KELTA BALANDŽIO 3 D.

Prašome įsidėmėti, kad kelionė į Lukaną įvyks balandžio 3 d. o ne kovo 27 d. kaip aukščiau buvo skelbta, nes tą dieną Buenos Aires mieste eina rinkimai.

MOKYKIME VAIKUS LIETUVIŲ MOKYKLOJ

Šiuo pranešu, kad nuo š. m. kovo mėn. 1 d. prasidėjo į "Tumo-Vaižganto" v. lietuvių pradžios mokyklą vaikų registracija. Tad tėvai, kurie manot leisti savo vaikučius į šią prašoma juos iki kovo mėn. 15 d. užregistruoti pas šios mokyklos vedėją mok. V. Nalivaiką gv. Brazil 2227. Registruojant reikalinga turėti vaiko gimimo metrikus.

"Tumo - Vaižganto" mokyklai Argentinos valdžios švietimo Mokslo Departamentas suteikė teises ir mokiniai baigę šią mokyklą gaus pažymėjimus lietuvių ir argentinų ir turi teisę, kaip ir baigę vietinę mokyklą, stoti į aukštesnės mokyklas.

Gabesniems mokiniams baigusiems lietuvių pradžios mokyklą, kurie norės mokslus tęsti toliau aukštesnėse mokyklose, kaip mokytojų seminarijoje, gimnazijoje ar kitose, numatoma suteikti stipendijas, taip kaip dabar teikiamos Brazilijoje gabesniems mokiniams baigusiems lietuvių pradžios mokyklą kurie eina mokslus aukštesnėse mokyklose.

V. V. Nalivaikas,
Mokyklos vedėjas.

AUKOS MOKYKLOS RŪMŲ STATYBAI

Tumo - Vaižganto mokyklos rūmų statybai aukavo šie susipratę lietuviai:

Aukų lapas Nr. 10.

J. Paulavičius \$ 4.00, J. Linertas \$ 2.00. Po \$ 1.00: J. Urbanavičius, M. Bekošaitė, K. Keršulis, J. Juška, J. Bakšys, A. Juodis, M. Zakašauskas, I. Bušas, S. Daškus, B. Berkauskas, B. Kulickas, H. Keiliauskas, J. Lisas ir M. Kibickas.

Viso \$ 20.00. Viso su aukščiau skelbtomis aukomis yra surinkta \$ 1.232,55.

Čia skelbiamas aukas rinko A. Miliauskas, J. Urbanavičius ir V. V. Nalivaika.

Visiems prisidėjusiems prie kul-

tūrinio žydinio TVLMRSF valdybos vardu reiškiu nuoširdžią padėką

V. V. Nalivaika,
Fondo pirmininkas.
MOKSLAS PRASIDEDA

Pranešu, kad Dariaus ir Girėno vardo lietuvių pradžios mokykloje calle Servet 1282, mokslas prasidės š. m. kovo mėn. 2 d. Lietuviai, leiskite savo vaikučius į šią lietuvišką mokyklą.

Z. Nalivaikienė,
Mokyklos vedėja.

SVARBU TEVAMS

Šiuo pranešu visuomenės žiniai, kad kurie tėvai mano savo vaikus šiais metais leisti į Dariaus ir Girėno vardo lietuvių pradžios mokyklą, prašau juos užregistruoti iki š. m. vasario mėn. 28 d. nes vaikų sąrašas reikalinga pristatyti į Consejo Escolar. Vaikų registravimas Dariaus ir Girėno vardo lietuvių pradžios mokykloje gv. Servet 1282 pas mok. Z. Nalivaikienę šeštadienį nuo 5 iki 7 val. vakare ir sekmadienį nuo 10 iki 12 val. iš ryto. Registruojant reikalinga turėti vaiko gimimo metrika ir skiepų liudijimas. Be to, į prie šios mokyklos veikiantį bendradarbių priimami vaikai. Vaiko išlaikymas vienam mėnesiui 20 pezų.

Mokyklos vedėja

Z. Nalivaikienė

STEIGIAMASIS MOKYKLOS SUSIRINKIMAS

Pranešama, kad š. m. kovo mėn. 5 d. (šeštadienį) 3 val. po piet. gv. Isleta 3865, Villa Diamante, šaukiamas lietuvių pradžios mokyklos steigiamasis susirinkimas. Kadangi šiame rajone gyvena nemažas skaičius lietuvių ir daug kas norėtų savo vaikučius leisti lietuviškon mokyklon, tad šiame susirinkime ir bus aptariamas savos mokyklos klausimas. Į susirinkimą kviečiami atsilankyti visi tėvai, kurie nori leisti vaikus lietuviškon mokyklon. Taipat prašome ir prijauniančius.

Užrašai didžioje Šventėsė

AUDRONĖS

Per įvykusį lietuvių priėmimą atstovybėje, vasario 16 dieną, buvo susirinkę labai apsišvietusių žmonių, kurie, vardan lietuviybės, drįso įžeisti garbingus svečius iš šiaurės Amerikos, kurių vienas yra Gedimino ordino kavaliereus.

Netrūko nei peštynių. Viena po nie balsu rėkė ir alpo: "Leiskite, noriu jam galvą sudaužyti". Ranka sudavė, bet sifoną į galvą sudaužyti, žmonės neleidė. Užuojauta reiškiamie mūsų kolegai.

Ten pat susitiko dvi suskilusios pusės, ir kariškai apsisistumdė.

Taip pat per tą patį priėmimą buvo improvizuojami agrobatiški numeriai. Vienas sportininkas, — tas pats, kuris alaus bonkas po stalu slėpė — tam parinko iškilmingą momentą: kai šv. Cecilijos choras himnus giedojo.

Vienas iš tautininkų tikru patriotu pasirodyti norėjo ir žinoma, nenusileido tiems, kurie mažiau baltosios įveikė. "Kai atsibudau, bra" — pasakojo didvyris — "žiūriu, žiūriu, ir veizėt pradėjau: nieko nebėra — atstovybė tuščia.

Kaž kam krupniko pritrūko. Nieko nelaukdami virtuvėn pasuko, bet jau ir ten kravutė užtruko.

Bendram minėjime pastebėjau jaunuolį, kuris norėjo pasirodyti kad labai daug dirba. Bėgiojo skubiai vaikščiojo, duris trankė, ir net "permanente" buvo susivėjęs.

Sinagoga kvietė, be ne į bažnyčią, nei į pilietinį minėjimą. Labai negražiai tas skambėjo lietuvių ausyse, juo labiau, kad kvietėjas

— aukštas Pasiuntinybės valdininkas.

Bendram minėjime — ner ko sakyt — artistams nesisekė. Va, štai, kad ir A. L. Balso plastikės, kaip sutarė. Instruktoriai teisinasi, kad atostogos kalto. Jug ir choras del tos pačios priežasties jau kiek laiko kaip nepasirodė.

Na, o ką gi sakyti ir apie visuomet gerai išlindusį šv. Cecilijos chorą? Nesisekė, ir tiek. Vieni žmonės sako kad garsiakalbiai kalti buvo. Gi kiti tvirtina, kad buvęs nesusiklausymas, tai ventiliatorių užimo vaisius.

BENDRO MINĖJIMO PELNAS

Lietuvos Nepriklausomybės 20-ties metų sukaktuvėms minėti organizacijų ir spaudos atstovų susirinkime, įvykusiame vasario 25 d. Lietuvos Pasiuntinybės patalpose, Edininkas A. Šimkūnas patiekė smulkmenišką apyskaitą, kurią dalyviai be jokių pataisų priėmė.

Bendrų pajamų buvo pezų 1.211.90
Bendrų išlaidų buvo pezų 335.70

Gryno pelno liko pezų 876.20
Pelnas, sulig ankstesnio nusi-tarimo paskirstytas sekančiai: vienas trečdalis Tumo-Vaižganto mokyklos statybos fondui, antras trečdalis Dariaus ir Girėno vardo mokyklos neturtingų mokinių prieglaudai ir trečia dalis prie Lietuvių Centro veikiančiai be jokių pašalpų Basanavičiaus vardo mokyklai. Pašalpas iš minėjimo — parengimo gavusios mokyklos apie jų sunaudojimą turi paskelbti spąduoj.

Visų krašto ginklo pajėgų Vyriausias Vadas Valstybės Prezidentas Antanas Smetona ir jį Naujųjų Metų pasveikinusi aukštoji karo vadovybė. Pirmoje eilėje iš kairės nuo Valstybės Prezidento krašto apsaugos ministeris gen. Stasys Dirmantas, teikimo valdybos pirmininkas gen. Čerulaitis, karo senatorijos viršininkas gen. Nagėvičius; iš dešinės — Kariuomenės vadas gen. Raštikis, kariuomenės štabo viršininkas gen. Černius ir II divizijos vadas gen. Adomkevičius

ARGENTINOJE

KARNAVALAS

Kaip Argentinoje įprasta, perėitą šeštadienį prasidėjo karnavalų šventės įvairiais parengimais, kaip t'ai šokiais, kaukių baliais, korsais, konkursais, vandeniu laistymosi ir pan.

Bs. As. Miesto Savivaldybė davė leidimų 15 korsų. Oficialus korus vyksta naujoje Corrientes alėjoje. Tenka pastebėti, kad nepaprastai skaitlingai buvo lankomas sekmadienį, pirmadienį ir antradienį, taip pat kaip ir kiti, labiau miesto pakraščiuose suruošti korsai.

Lietuvių daugiausiai matėsi Boko korse ir paupio alėjoje (Balanerio Municipal).

GYDYTOJAS UZ 7.170

PEŽŪ

Pereitą šeštadienį buvo suimtas ispanas Garcia, kuris turėjo įvairių medicininių žolių parduotuvė Barakuose, įtartas nelegaliu gydymu. Garcia griežtai užprotestavo prieš policijos procedūrą, aiškina masis, kad jis turįs atitinkamus dokumentus. Policijai pareikalavus parodyti bent kelis diplomus, kuriuos jam buvo išdavęs vienas iš daugelio jo ligonių už 7.170 pezų.

Tuoįs išsiaiškino dokumentų nelegalumas ir vargšas "gydytojas" tapo suimtas. Suimtas ir "ligonis" iš daugelio jo ligonių už 7.170 pezų.

VILNIJOJE

LIET. SV. KAZIMIERO DRAUGIJOS CENTRAS UŽDARYTAS

Vilniaus miesto storastai sulaukė Liet. Sv. Kazimiero D-jos Centro veikimą, šios draugijos valdyba sausio mėn. 13 d. apeliavo Vilniaus vaivada.

Šiomis dienomis Vilniaus lenkų laikraščiai pranešė, kad vaivada miesto storastos sprendimą patvirtino ir Sv. Kazimiero D-jos centrą su jo įkurtais skyriais uždarė. Tačiau iš šios draugijos valdybos narių teko sužinoti, kad jie tokio sprendimo iš vaivadijos dar negavę.

XXXX

UŽDRAUDE LEISTI LAIKRAŠTĮ

Sausio 20 dieną Liudvikas Cicėnas padavė miesto storastijai deklaraciją, kad noris leisti savaitinį "Mintis". To paties mėn. 23 dieną L. Cicėnas gavo iš storastijos raštą, kuriuo jam draudžiama leisti laikraštį "Mintis".

XXXX

NAUJI LEIDINIAI

Sausio mėn. pabaigoje Vilniuje išėjo iš spaudos du vienkartiniai lietuviški leidiniai: iliustruotas žurnalas "Draugas", kurio redak-

SUDEGE FABRIKAS

Martinez miestelyje sudegė guminių šliurių fabrikas, kuriame dirbo virš 100 darbininkų, daugumoj moterys.

Fabriko kapitalas siekė 266.000 pezų o buvęs apdraustas 111.000 pezų sumoje.

VALDŽIOS PERDAVIMAS

Vasario 20 dieną įvyko iškilmingas valdžios perdavimas naujai išrinktam valstybės prezidentui Dr. Roberto Ortiz, ir vice prezidentui, Ramon Castillo.

Prieš valdžios perėmimą, nauji valstybės gairių vadovai prisiekė parlamente "prieš Dievą, mūsų Viešpatį ir prieš šventas Evangelijas", šventai pildyti jiems nustatytas pareigas.

Valdžios perėmimo iškilmėse dalyvavo specialios įvairių šalių ambasados ir nuolatinis Argentinai akredituotas diplomatinis korpusas.

Iš Suvienytų Valstybių buvo atsiųsta net 6 "oro tvirtovių" eskadrilė, ta pačia proga.

Naujasis prezidentas, savo kalbose ne kartą yra pažymėjęs savo gilų tikėjimą.

Reikia tikėtis, kad kaip gen. Justo buvo mūs, lietuvių geras prietelius, Dr. Ortiz taip pat atsižvelgs į mumis.

ALKF jau turėjo progos pasveikinti naujuosius valdytojus per L. S. 11 Radio Provincia de Bs. Aires. Berisso "Mindaugo" draugijos radio valandos metu.

Buenos Aires

NENUBOSTA KLAUSYTI

"El, Pasauli", Lietuvos Nepriklausomybės jubiliejaus šventėse Buenos Aires ir Berisso miestuose buvo sadainuotas net šešis kartus. Pažymėjime, kokiose, kronologiška tvarka:

Vasario 13 dieną, buvusių Lietuvių Namų selejė, per ALKF pietinį minėjimą.

Vasario 16 dieną, per Radio Prieto, ALKF radio valandos metu.

Tą pačią dieną, Lietuvos Pasiuntinybėje.

Vasario 19 dieną, José Verdi salėje, per bendrą minėjimą.

Vasario 20 dieną, Ukrainiečių salione Berisse, per "Mindaugo" suruoštą minėjimą.

Tą pačią dieną, per radio Provincia de Buenos Aires, "Mindaugo" radio valandoje.

Pirmus keturis sykius dainavo šv. Cecilijos choras Buenos Aires, o paskutinius du — "Mindaugo" choras Berisse.

Tuometime džiaugtis, nes parodo, jog Vilniaus atminimas visiems lietuviams brangus.

XXXX

1300 LIETUVIŲ PAVOJUJE

Kaip jau matėme, per bendrą Nepriklausomybės minėjimą pereitą 19 dieną, José Verdi salėje, buvo daug publikos.

Bet ar visi pastebėjome, kad dėl kelių komunistų galėjom pakliūti visi Villa Devotai?

O tas tiesa. Kaip buvo salė fotografuojama, keletas tokių neišaukštų, nuo mamytės atsiskyrusių vaikelių, sveikimo komunistikai: kumščius iškelė. Ir tik reikėjo kad kas liežuvį būtų pakisęs komandos policijos agentui, kad susirinkusieji lietuviai būtų pergyvenę imanonus nenalonumus.

Ar ne gėda, lietuvi, kad dėl kelių durnių turi drebėti nekalti lietuviai, šeimynų tėvai ir nepriteję jaunuoliai?

Berisso

MOKYKLOS VARGAI BERISSE

Prez. A. Smetonos vardo mokykla dar nepradėjo mokyti metų dvi klases su mokytojų personalu. Nelaiminga ši mokykla, kuri nuo pat iškūrimo buvo traukdoma, o pastaruoju laiku priejo net prie policijos skandalų.

Reikia apgilestauti, kad nauju mokytoju tapo paskirtas žinomas kolonijoje provokatorius ir žmogus — girtuoklis.

P. KUČINSKAS ATSIŠVEIKINA.

Lietuvos Konsulas p. J. Kučinskas atsisveikina su Berisso "Mindaugo" draugija — ja per Lietuvos Nepriklausomybės 20 metų paminėjimą, pareikšdamas savo paskutinį norą, kad Tautos šventėse visi lietuviai bendrai sutartų. Tenka domėtis priminti šiuos žodžius ir drauge apgailestauti, kad šių metų Nepriklausomybės šventės pirmą kartą Berisse buvo suskaldytai paminėta, prie kurių suskaldymo prisidėjo L. Pasiuntinybės neįsigailestama paveikt savo globojančių "Vargdienio tautininkų".

Sulaikytas Vilniaus Centro veikimas

Vilniuje išėjęs vienkartinis leidinys "Atbalsiai" plačiai aprašo apie minėtos draugijos veikimo sulakymą, kurį išties patiekiamas skaitytojams:

"Kas negalvoja apie tikslą — panašus į jūrininką, kuris nežino, kur plaukia, ir veda laivą į pradžią."

Tikslas — tai taškas, prie kurio prieiti reikia.

Tikslas gali būti paties žmogaus valia nustatytas, bet yra kurių siekti privaloma.

Svarbiausias tikslas yra gyvenimo tikslas.

Tikslą pažinti, suprasti ir jam pasiekti atitinkamas priemonės pavartoti gali tik protinga būtybė — žmogus.

Apie paskutinį gyvenimo tikslą nuo žilos senovės mąstė išminčiai, visai ji suprato ir aiškino. Dievo apšviestas aiškiai ir trumpai žmonėms pareiškė: "Žmogus yra Dievo kūrinys, iš Dievo išėjo, pas Dievą turi grįžti". Taip suprantas gyvenimo tikslas patį gyvenimą padaro prasmingą. Žmogus lengvai atsako į klausimus: "Kas esi, kur eini, kas su tavimi bus numirus?"

Pats gyvenimas yra labai komplikotas; jame yra daugelis tikslų. Tas priklauso nuo amžiaus, lyties, pašaukimo ir tarnybos, bet visi tie tikslai koncentruotis turi paskutiniame tikslu, amžinatvėje.

Tat kiekvienas turi pažinti savo gyvenimo tikslus, apie juos galvoti, prie jų eiti. Tikslingas gyvenimas įprasmina žmogaus darbą pastangas, rūpesnius. Ir tik tikslus gyvenimas gali žmogų raminti ir patenkinti.

Šių metų sausio mėn. 12 ir 13 d. Vilniaus miesto storastijos valdininkai R. Vuleas ir J. Kviatkovskis darė Vilniaus Lietuvių Švietimo Draugijos "Ryto" centre reviziją. Tikrino kasos ir kanceliarijos knygas.

Sausio mėn. 29 dieną į miesto storastijos istaigą buvo telefonu pakviesti Vilniaus "Ryto" Draugijos centro valdybos pirmininkas kun. K. Čibiras ir kasininkas p. V. Budrevičius, kuriems pats storasta p. J. Černichovskis iškėlė savo pasirašytą raštą, kuriuo nuo sausio mėn. 29 dienos Vilniaus Lietuvių Švietimo "Ryto" Draugijos centro veikimas sulaikomas. Rašte pažymėta, kad šios draugijos veikimas esąs išėjęs iš įstatymais nustatytų ribų, gresia sam-

gumui, ramumui ir viešajai tvarkai.

Toliau rašto pamatavime daromi priekaištai: 1) kad Vilniaus "Rytas" esą turėjęs skaityklą — biblioteką, kurios atidaryti Vilniaus miesto storastijos ir Vilniaus vaivadijos istaigos neleisdamos, 2) kad kovojęs prieš valstybines mokyklas ir platines nelegalias knygas, 4) kad ne pagal nustatytus formalumus vedęs kasos knygas, nežinia iš kur gaudavęs lėšas ir t. t.

Draugijos turtui apdrausti ir jo reikalamis vesti paskirtas kuratorius adv. Steponas Vilanovskis, tas pats, kuris jau kuratoriama sulaikytame Lietuvių Sv. Kazimiero Draugijos centre.

Del sulaikymo duota teisė per 14 dienų apeliuoti Vilniaus vaivada. Tačiau apeliavimas storastijos sprendimo vykdymo nesusilaikęs.

Iteikus sulaikymo raštą, miestoto storastijos valdininkas I. Kviatkovskis, kuratorius S. Vilanovskis su kun. K. Čibiru ir p. Budrevičiumi buvo nuvykę į "Ryto" Draugijos namus (buvę Petro Vileišio namai Antakalnio g. 6) iš kurių perėmė viską savo žinion ir "Ryto" butą užantspaudojo. Užantspauduotas ir Lietuvių Mokslo Draugijos patalpos, kurios yra tuose pačiuose namuose.

Po to kuratorius, storastijos valdininkas ir mokyklų kuratorius atstovas nuvyko į "Ryto" laikomą Vytauto Didžiojo gimnaziją, kurią taip pat perėmė savo žinion.

Vilniaus Lietuvių Švietimo Draugija "Rytas" įsteigta prieš Didįjį karą — 1913 metais. Jos veikimo tikslas buvo — skleisti švietimą lietuvių tarpe katalikų tikėjimo ir lietuvių tautos dviasioje. 1927 metais ši draugija turėjo Vilniuje Vytauto Didžiojo gimnaziją, mokytojų seminariją ir provincijoje apie 100 lietuviškų pradžios mokyklų. Mokyklas ėmus uždarinėti, pradėta steigti skaityklos, kurių 1936 metais buvo daugiau kaip 100. Dabar ši draugija turėjo Vilniuje Vytauto Didžiojo gimnaziją, o provincijoje vieni pradžios mokyklų ir 12 skaityklų.

LIETUVON IR IŠ LIETUVOS

Pigiausio mis parduoda laivakortes

Compania Maritima Belga

(LOYD ROYAL S. A.)

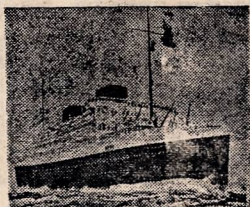
c. 25 DE MAYO 3 U. T. 31 - Retiro - 5274 ir 5275

BUENOS AIRES

Laivai išvyksta kas 15 dienų.

Laivakortis į Lietuvą 2 klasė \$285

Atsivietimui iš Lietuvos \$320

Dideli patogumai 3-je klasėje.

Susisiekimas traukiniais su visais Europos miestais.

Lietuviška Dantų Klinika

CLINICA DENTAL PAVEN

Dantų Gydytojas ir Direktorius

N. Krukauskas

Aukso dantys ir koronos 22 karatų nuo \$ 10. Balti dantys nuo 4. Plombos nuo 3. Traukiamas dantis be skausmo ir be jausimo daromi nauji dantys. Priima kasdien nuo 9 iki 12 ir nuo 14-21

Pavón 488 U. T. 22- 9395

Avellaneda

(Prieš Avellanedos stotį)

Kur žmonės nenaikina žiurkių

Žiurkės naikina visame pasaulyje. Bet Amerikoje, Montanos valstijos Zortmano anglies kasyklų rajone, žiurkių niekas neliečia. Priešingai, čia jas gerbia ir saugo. O angliakasiai, vykdamie į darbą, kiekvieną rytą įneša į kasyklas žiurkėms maisto. Mat, Zortmano kasyklų darbininkai yra tvirtai įsitikinę, kad žiurkės iš anksto atspėja ir nujaučia griuvimo pavojų. Šios srities anglies kasyklos yra smėlėtuose žemės sluoksniuose, todėl jose dažnai pasitaiko staigių įgriuvimų, bet žmonių aukų čia labai retai būna. Darbininkus apie griūties pavojų perspėja kasyklose esančios žiurkės. Angliakasiai jau seniai yra pastebėję, kad prieš griuvimą iš kasyklų pradeda bėgti žiurkės. Jos galvatrūkėliais neria iš požemių ir dumia aukštyn. O tai reiškia, kad toje vietoje dirbti jau pavojinga. Todėl paskui žiurkės bėga ir darbininkai. Ir niekados neapsirinka, nes po kurio laiko tenai tikrai įvyksta griūtys. Ankščiau tas angliakasių įsitikinimas buvo laikomas prietarų, bet dabar apie tai kitaip kalbama. Keletas profesorių ir gamtininkų, kurie Zortmano kasyklose stebėjo griūtis ir žiurkių bėgimą, patvirtino angliakasių teiginį teisingumą. Jie sako, kad tai yra visai paprasta. Žiurkės, anot jų, turi labai tobulą klausą, todėl ir silpniausią žemės sluoksnių judėjimą, lūžimą išgirsta anksčiau, negu žmonės, ir laiku suspėja pasišalinti iš pavojingos vietos. Vadinasi, darbininkai tuo atveju turi sekti paskui žiurkės. Todėl Zortmano angliakasiai ir nenai-

kina žiurkių, kurias laiko savo gelbėtojais.

NAKVODAVO SAVO KAPO DUOBĖJE

Rumunijoje netoli Prevoslo miestelio savo sklypelyje gyvena stačiatikių tikėjimo 83 m. senis Marcescus. Prieš septyniolika metų potvynio metu tragiškai žuvo jo žmona ir trys vaikučiai. Palaidojęs mylimus savuosius, senelis pasidarė labai religingas. Priėjo net prie to, kad visą laiką tik meldavosi. Paskui pasidarė karštą, išsikasė duobę ir kiekvieną vakarą virvinėmis kopėčiomis nusileisdavo karste kapo duobėn nakvoti. Plačiose apylinkėse senelis garsėjo šventumu, žmonės jam atnešdavo maisto ir prašydavo už juos pasimelsti. Šiomis dienomis, rašo užsienio spauda, atėję aplankyti senelio žmonės, ilgai nesulaukę išeinant. Pagaliau nekantraudami apžiūrėjo kapo duobę. Visus nukratė žiurpas... senelis buvo nebegyvas. Remdamiesi senelio paliktu prašymu, žmonės nė neįsėmė iš duobės užkasė ir supylė kapą.

Juokai

Jei turėsi tik vienintelį degtuką ir tuo pačiu momentu tau reikės uždegti cigarą, balaną ir dujinę lempą, tai ką visų pirmiausiai uždegtum?...

— Degtuką!

Ona užsisvajoj. Vyras ją klausia:

“Ona, apie ką tu galvoji?”

“Apie nieką.”

“Juk tai neliogiška. Juk ar galima apie nieką galvoti?”

Ona nusijuokė:

“Ir dar kaip. Aš galvoju apie tai, ką tu man vardadieniui padovanėjai.”

Saksonijos karalius Augustas turėjo adjutantą — generolą, pasižymėjusį jomoru ir mėgstantį tiesą.

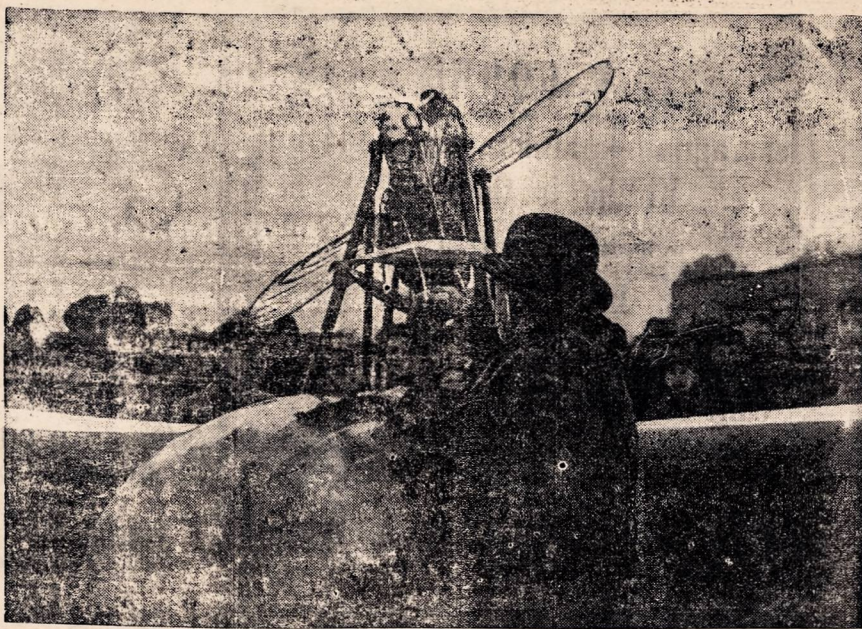
Kartą prie stalo karalius pareiškė savo nustebimą, kodėl jis ne-

gauna jokio pelno iš muitinės, ir paklausė adjutantą, kodėl taip yra.

Adjuntas užuot atsakęs paėmė iš stovinės prieš jį vazos gabaliuką ledo ir perdavė savo kaimynui, prašydamas perduoti vis toliau, kol ledas pasieks karalių.

Kada ledo gabaliukas pasiekė karalių, tai beveik visas buvo ištirpęs.

—Štai matote, jūsų didenybė — pasakė adjuntas. Muito pelnas tarp kitų rankų tirpsta tokiu pat būdu, kaip šitas mažas ledo gabalielis.

Lietuviai yra dideli padangių sporto mėgėjai. Šią vasarą Lietuvoje buvo pakrikštitas naujas motorinis sklandytuvas.

Šiaurės Amerikoje

SKELBIA VAJŲ

ALK Draugijos “Motinėls” valdyba skelbia naujų narių ir aukų vajų, kuris tęsis iki kovo 1-mos. “Motinėls” atlieka kilnų naudingą darbą šelpdama ir padėdama išeit aukštus mokslus gabiams, bet neturtingiems studentams — studentėms. Tuo būdu “Motinėls” prisideda prie auklėjimo Amerikos lietuvių katalikų visuomenės susipratusių vadų. Dėlto minėta draugija yra verta visuomenės paramos.

PASMAUGE VINČA DEGUTĮ

Pereitą savaitę, sausio 11, Juczas Degutis iš Kingstono gavė laišką iš Punksto, okupuotos Lietuvos, kad jo brolio sūnų, Vinčą Degutį, Jr., lovoj atrado pasmaugtą.

V. Degutis išgyvenęs Kingstone apie 20 metų, keli metai atgal išvažiavo į Lietuvą. Apsigyveno okupuotoj Lietuvoj, netoli Punsko. Čia apsipirko sklypelį žemės su nameliu ir, išsiskyręs iš tėvų ūkio, pats vienas jame gyveno.

Gruodžio mėnesį iš 16 į 17 dieną atrado jį lovoj kniūpsčią paguldytą ir virvė užrišta ant kaklo, užsmaugtą.

Šios žmogžudystės tikslas būta apiplėšimas. Buvo žinoma, kad Degutis turi pinigų. Po šio nedoro įvykio jo name nei cento nerasta.

Spėjama, kad tai lenkų kareivių darbas.

DAVE GERUS REZULTATUS

Marijanapolio Bernaičių Kolegijos rektorius kun. dr. J. Navickas paskelbė, kad kolegijos vajus davęs gerus rezultatus. Kolegijos patalpu praplėtimui jau susirado 86 aukotojai (paskiri asmenys ar bendruomenės) davę ar pasižadę

jė duoti nemažiau 100 dolerių. Kolegijos vadovybės noru yra tokių aukotojų turėti visą šimtinę. Kadangi vajus tęsis iki vasario 16-tos, tai yra vilties, kad atsiras dar 14-ka tokių geradarių ir tokiu būdu sudarys pageidaujamą šimtinę, o kas svarbiausia — duos galimybės plėsti kolegijos patalpas ir didinti taip svarbų Amerikos lietu-

PAIEŠKOMA

Eleną Jankauskienę, gim. Lukošyč. Ankščiau gyveno c. Cadorna 50, Wilde, F. C. S. Ji pati, arba as ją žino kur gyvena, prašoma ranešti kolonijos kapelionui kun. Janilioniui, c. Herrera 287.

PAIESKOJIMAS

Ponia Elena Danskienė paieško savo vyro kilusio iš Levaniškių kaimo, šešulių valsčiaus, Ukmergės apskr. Jį pati, ar kas apie jį žinio prašom pranešti SVYTURIO redakcijai.

PARSIDUODA

pigiai sklypas žemės su 8.000 plytų. Patogioj vietoj. Teirautis pas J. Jukną c. Arenales 2722. Aukštumas Pavón 2750. Gerl F. C. S.

IŠ BERISSO

FOTO

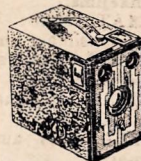
BERMAN

Nueva York y

Valparaiso,

Berisso, F.C.S.

Daro specialias fotografijas skerdyklų karnetas

Vebrų medžiotojai

Vertė Mūsų Bendradarbė Lietuvoje
Andr. Borkauskas

San Luy — tai didelis šiaurinės Amerikos prekybos miestas. Laikė muges jo judėjimui neprilygs nei vienas iš didžiųjų Europos miestų. Kokių tautybių čia nesutiksi tada: pirkliai suvažiuoja iš visų kampų Suvienytų Valstyų. Čia sutiksi gudrius žydėlius, taipogi prancūzus pagyrūnus, traperus (t. y. vebrų medžiotojus), su savo parvežtomis odomis ir brangiais kailiais.

Raudonodžiai indijonai, k a i p juos Amerikoje vadina, su laiveliais pripildytais odomis ir brangiais kailiais kiekvieną stebina savo, matyt, pasekminga medžiokle. Stengiasi kuogreičiausiai parduoti ir skuba nusipirkti arba pakeisti savo prekes kaitomis, arba kaip žydėliai daro, paversti jas į dolerius.

Kiek čia pinigų pereina iš rankų į rankas! Net nuostabu, kad apdriskę žydėliai arba nekultūringi indijonai milijonus dolerių mokėtų, arba už savo prekes imtų.

Ar ilgam toks mieste judėjimas ir pirklių sudarytasis triukšmas?

Čia ką tik tukstantinės minios it jūra bangavo o po kiek laiko nei žmonių, nei brangių prekių nebėra, vėl tylu, vėl ramu.

Vieni daugiau, kiti mažiau pelno gavę skirstosi žydėliai į visas šalis; gi triukšmingi prancūzai lieka pasilinksinti ramūs traperiai — kiek pailsėti po savo sunkaus ir vargingo darbo pilno neramumo bei skurdo ir nekuri laiką gėrįsi gyvenimu savaip: pirmieji smuklėse su draugais geria, valgo, lošia kortomis, dalyjasi atsimini-

mais apie pergyventus pavojus, džiaugiasi — grožėjasi naujai nupirktais šautuvais arba žabangomis gaudimui vebrų ir t. t., gi antrieji tylėdami geria degtinę kartais prisigerdami iki bejausmės.

Dažnai prisigėrę indijonai ir apimti kokio tai nepaprasto pasiutimo užmuša pirmąjį sutinkamą žmogų.

Nors Amerikos įstatymais ir neleidžia pardavinėti alkoholinius gėralus raudonodžiams, bet kas jau ten visa taip prižiūrės, guobšus pirkliai raudonodžiams už jų sunkiai uždirbtas prekes įsiulo kenksmingą niekam nevertą, kaip vadiną indijonai ugningą vandenį.

Štai smuklė su balkonu kuriai duoda didelį pavėsį milžiniški su žaliais susisukusiais lapais medžiai. Prie atidarytojo balkono lango sėdi jau pagyvenęs apie 60 metų amžiaus medžiotojas.

Jo išvaizda lyg sakyte sako, kad jo stipraus ir ištvermingo esama.

Vidutinio ūgio, bet stipraus ir gero kūno sudėjimo, juodos akys iš kurių spindi to žmogaus kažkoks protingumas ir drąsa.

Jo plaukus pečius dengia briedžio kailio apsiaustas iš po kurio matyti puikios zomšinės kelnės, indijoniškas apavas. Stiprus diržo suveržimas rodo ištvermingą ir vikrą girios kareivį beesant.

Turtą, kurį jis nešiojo su savi mi: šautuvas, du ilgi medžioklės peiliai skalpams, maišelis su kulkomis, buivolo ragas su paraku ir dar maišelis tabako, kabėjo prie jo diržo.

Rūkė jis iš indijonų raudonojo

Main Ryd

molio pagamintos pypkelės; jį den gė tirštos tabokos dūmų debesys kurie kart kartėmis tai jį apsupdavo, tai vėl veikiai išsiblaškydavo.

Sulig kiekvienu durų atsідarymų jis kažko vis rūpestingai pažvelgdavo, lyg ką laukdamas.

—Kas galėjo atsitikti su Tomu Redstonu? — kalbėjo su savimi. Juk jis žino, kad aš, Džekas Viljamsas, laukiu jo su virš savaitės laiko, gi jo kaip nėra, taip nėra!

Ir Ralfas irgi neateina!

Nekantrumas ir piktis kas kart vis didejo, o valandos tarytum bėgte bėgo viena po kitos, kol galų gale, jo džiaugsmui, smuklės duryse pasirodė jaunikaitis su žavėtinai malonia išvaizda, kurio gražus veidas, o ypatingai akys gerumu bei narsumu žerėte-žerėjo.

Jis buvo apsirengęs traperu — (medžiotojo), drapanomis, kurios gražiai gulėjo ant jo dailaus kūno.

Tai buvo Tomo Redstono sūnus Ralfas, kurį Džekas Viljamsas nepaprastai mylėjo.

Senutis apsikabinęs karštai pabučavo, greta savęs pasisodino ir tik tada netikėtai pastebėjo juodą kaspinę ant jaunikačio kaklo, vieton paprastai dėvimo raudono, ir iš išgąščio kvapo pritrūkęs paklausė:

—Ką tai reiškia?! Ar gedulą nešioji? Gal motutė mirė, toji gera ir šventa moteriškė?...

—Ne! Motutė gyva, bet tėvelis!

—Dieve mano! — nepaprasto gailėsčio ir širdgėlos pagautas sušuko Viljamsas, pertraukdamas Ralfą — Tai Tomas Redstonas mirė?...

—Taip, mirė, ir mes jį palaidojome mūsų sodely — liūdnei atskė Ralfas.

Seka kitame numerija

T E M Y K I

Dr. A. GODEL

Specialistas gydymo

Blenoragija — Sifilis (606 — 914)

Kraujo ir Odos

PLAUČIŲ, ŠIRDIES, SKILVIO, KEFENŲ, NERVŲ
ir REUMATIZMO LIGŲ

X. — SPINDULIAI — DIATERMIA — ANALIZOS

Moteryų Ligy Specialistas

Mėnesinių netvarkingumas ir pasivėlavimai.

Lietuviams pirmas patarimas veltui

Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir nuo 15 — 20 val.

Calle CANGALLO 1542

— CLINICA DENTAL —
"SANTA LUCIA"Centros Calle 39 Nr. 193 — LA PLATA — U. T. 4648-Rocha
Pranešam mūsų gerbiams klientams ir visuomenei, kad
klinika persikėlė į naujas, erdvesnes patalpas, sulig
virš nurodyto adreso.Dantų traukimas, taisymas, naujų sudėjimas kaušuko ir
įvairios burnos ligos.

Priima: Nuo 14 iki 19 val. kiekvieną darbo dieną.

Lietuviams žinomas, kaip vienintelis dantų daktaras Berissee
Calle MONTEVIDEO 861 — SKYRIUS BERISSEO F. C. S.
Tarp Callao ir Guayaquil

Pirma LIETUVIŲ KLINIKA BOKO

IRENGIMAI IR ATIDARIUS CHIRURGINI SKYRIŲ, SIŪLOME PU-
BLIKAI MŪSŲ PATARNAVIMĄ

CHIRURGINĖS operacijos daromos pigiai.

Venerinės ligos: Blenoragija ir jos komplikacijos, išsiplėtimai, pro-
statitis, gydoma mokslinės elektrolizės, uretroskopija. Sifilis (606 - 914)
impotencija. Gydoma pigiai. * Oda: Ache, egzema, ulceris. Kvėpavimas:
Džiova, asma, kroniškas bronchitis. Širdies ligos Viduriai, virškinimas:
Gydomi profesoriaus Paul iš Vienos. Ginekologija: Neštumo diagnozės
nuo pirmos savaitės, gimdymai, matiz. * Hemoroides: Išgydoma be o-
peracijos ir be palikimo darbo. * Gerklė, nosis, ausys: Tonsilų, politipų
operavimas, etc. * Laboratorija analizavimui kraujo, šlapimo, etc.

Supranta lietuviškai.

X SPINDULIAI — ULTRAVIOLETAI — DIATERMIJA

INFRARAUDONI

Priėmimas:

Nuo 10—12 ir 15—21

Šventėmis 10 iki 12

PATARIMAI \$ 3.—

Trečiad. ir šeštad. su

šiuo skelbimu veltui.

ALMIRANTE BROWN 1039

Instituto "RAMOS MEJIA"

Pigios kainos.

Mokėjimo palengvini-

mai. Nuo 9 — 21 v.

Sekmdien. 9 — 12 v.

1. ANALIZAS ŠLAPUMO, ištirimai Blenoragijos, ar tiksliai pagydyta. Išgydymas galūtinis, naujo-
viškas ir greitas.
2. KRAUJO LIGOS IR MAZAKRAUJYSTĖ (Tikslus
analizės).
3. AVARIJOS visų laipsnių. Gydymas patikrinus
(kraują anal. 1914).
4. APARNAUJAMAS GYDYTOJŲ SPECIALISTŲ
ODOS kroniška egzema, votys, plaukų kritimo
(Ultravioletiniai Spinduliai).
5. HEMOROIDAI — gyslų ištirimai, Prof. Sicardo
6. LYTINIAI NEGALAVIMAI: išgydomi prof. Cica-
relli metodu.
7. NERVŲ ligos: nemiegas, neurastenija, smegenų
sumenkėjimas.
8. REUMATIZMAS: Išias dieguliai, astma, slogas.
9. Širdis: mušimas, nuvargimas, spaudimas.
10. PLAUCIAI: kosulys, silpnumas, kvapo trukumas,
suliesėjimas.
11. SKILVIS: Išputimas, nerviškas, užkietėjimas,
vėma, žaizdos.
12. GERKLĖ, nosis, ausys: nukrypimai, polypai, už-
degimai.
13. MOTERŲ ligos: (atskirai) gimdyvės ligos, mėne-
sinės ir panašios.

VISIŠKAS IŠGYDYMAS \$ 40.—; \$ 5 PER SAVAITE
ANALIZAI IR PATARIMAI Veltui
KALBAMA LIETUVIŠKAI

Rivadavia 3070

i KAUNA
per KIEL kanalą
gelima parvažiuoti laivais

G. A. L.

GDYNIA A MERICA
LINEAS
DE NAVENACION S. ASekantis išplaukimav iš
Buenos Airess/s „Kociuszko
20 DE ENERO DE 1938

Piga-

Kainos be kompetencijos

Patogu-

kabinos 2 asmenims

Valgis-

sveikas ir skanus

Atstovas:
BANCO POLACO
P. K. O.TUCUMAN 466
CORRIENTE 2700Laiva o tės išvykimui ir gi-
miniui atsikvėtimui
parsiduodaBANKUOSS IR TURIZ
AGENCIJUROSE

NE APSIRIKI!

Tik Pr. Dombravas yra lie-
tuvis Argentine, kuris žino
vietos įstatimus, rašo prašy-
mus, skundas ir t. t.
Bernardo de Irigoyen 1692.
U. T. 23 - 4675

CLINICA

DR. APERAVICIAUS

Corrientes 1955 U. T. 47-7746

Atdara nuo 16-20 val kasdien

Žymus chirurgas, diplomuotas

Rusijoje ir Argentine

MOTERŲ LIGOS

X SPINDULIAI

Dr. SCHAVELZON

LIGONINĖS "MUNIZ" SEFAS

Veneros ligų, gerklių, ausų,
nosies pilvelio, širdies, kraujo
plaučių ir kepenų. Specialis-
tas. Kalba visomis kalbomis.
Darbininkams didelė nuolaidaPUEYRREDON 936, B. A.
U. T. 47 — 8416

A K U S E R E

A. BENES BILEK

Daug jau pasidarbavusi lietu-
vių Kolonijoje

c. LIMA 1217

U. T. 23 - B. O. - 3389

Priima kasdien nuo 9 val. iki
8 vakaro.

Skaityk, išmanyk ir kitiems pasakyk, kad

Š V Y T U R Y S

geriausias laikraštis.

"SVYTURYS" nekenčia melo;

"SVYTURYS" rašo teisybę;

"SVYTURYS" vedamas tautiškai katalikiškoj dvasioj.

"SVYTURIO" kaina visiems prieinama:

ARGENTINOJ atseina 4 pezus per metus, arba 2 pezu pusmečiui.

URUGVAJUIJ — 2.50 ur. pezu;

BRAZILIJOJ — 20 milreisu;

LIETUVOJ — pezus, arba 2 amerik. doleriu.

NIEKO NELAUKDAMI UZSIPRENUMERUOKITE "Š V Y-

T U R I" SAU IR SAVO GIMINĖS.

Rašykite ant pridėamos čia atkarpos.

Pridėdamas pezus, prašau man siuntinėti "Švyturį" to-
niau nurodytu adresu:

Prenumerato vardas ir pavardė

Gyvenamoji vieta

Parašas

"SVYTURYS"

c. OLAVARIA 882

BUENOS AIRES

ARGENTINA

Didžiausias Buenos Aires
LIETUVIŠKAS VIESBUTIS

STASIO PAVILIONIO

(Viena kvadra nuo Plaz Constitucion)

BERNARDO de IRIGYOEN 1692, kampas Gaseros

U. T. 3 Buen Orden—4675

Tikri lietuviški valgiai ir geriniai. Svarios lovos. Taip pat iš-
sini muojn atskiri kambariai. Kainos labai pigiosi. Svarus ir man-
dag aptarnavimas.KIEKVIENA SEKMADIENI DAROMI ŠOKIAI
Lietuvių ir lietuvių čia susirenka, ne tik čia linksma malou ir
lietuviška.

Viesbutyje yra

DARBO BIURAS

Yra lietuvių šėvelas, kuris veda visus kylančius ir skundas

kviečiančius visus lietuvius, kurie skundais AISA KYT

Jeigu Tamista nori dėvėti elegantiškai pa-
siūtus, geriausios medžiagos ir pigiausias
kaina rūbus, siūkis tik ilgų metų prakti-
kos užgrūdinto meisterio

Igno Padvalskio

— vyriškų ir moteriškų rūbų siūvykloje —

Didelis, naujai gautų rudens ir žiemos

sezoniui medžiagų pasirinkimas.

Prašome įsidėmėti ir neapamirėti:

— Boca —

Calle OLAVARIA 882

Didelė Klinika
CONSTITUCIONModernus VENERINIŲ LIGŲ gydymas: BLÉNORAGIJA
astriji ir kioniška: analizai prižiūrimai ar gerai išgydytas.
ODA ir SIFILIS Kraujo analizai su Wassermano reakcija.
Šlapimo. NEGALAVIMAS Seksaulinis nusilpėjimas. Vidu-
rių ligos: Širdis, Skilvis, Plaučiai (krūtinės ir nugros skaudėjim-
as). Kepenos inkstai. VARISAI. HEMORIDAI, MO-
TERU: kroniški flukšai. Nieštumss. REUMATAS, Giatika.
GERKLE. NOSIS AUSYS: Nesies sienos, migdolai, opera-
cijos tik 30 pezu DIAEBMINA. X SPINDULIAI
Neleisk veltui pinigų nei laiko. Tikrai čia gali tikrai išgydyti,
nes mūsų daktarai specialistai prižiūri asmeniskai, mūsų sconoje
ir akredituotoje Klinikoje.

KALAAMA LIETUVIŠKAI

Ekonomiški abonentai Valdininkams ir darbininkams išsimokė-
mo lengvatai.Priemama nuo 9 iki 21 Sekmdieniais ir šventadieniais nuo
9 iki 12 val.MŪSŲ LAIKRAŠČIO SKATYTOJAMS
PILNŲ ŽŪRĖJIMAS Veltui

LIMA 1618

PRIEŠAIS PAT PLAZA COSTITUCION